TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Báo cáo giải trình và trả lời chất vấn do Thủ tướng Phạm Minh Chính trình bày tại kỳ họp thứ 6, Quốc hội Khoá XV

11:06 08/11/2023

Sáng 8/11, Thủ tướng Phạm Minh Chính trình bày Báo cáo giải trình, làm rõ thêm một số vấn đề được các vị đại biểu Quốc hội, đồng bào, cử tri quan tâm và trả lời chất vấn của đại biểu Quốc hội.

Thủ tướng Phạm Minh Chính trình bày Báo cáo giải trình, làm rõ thêm một số vấn đề được các vị đại biểu Quốc hội, đồng bào, cử tri quan tâm và trả lời chất vấn của đại biểu Quốc hội - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Thương hiệu và Công luận trân trọng giới thiệu Báo cáo Giải trình và trả lời chất vấn do Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính trình bày tại Kỳ họp thứ 6, Quốc hội Khoá XV.

BÁO CÁO GIẢI TRÌNH VÀ TRẢ LỜI CHẤT VẤN

tại Kỳ họp thứ 6, Quốc hội Khoá XV

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đồng chí lão thành cách mạng!

Kính thưa đồng chí Chủ tịch Quốc hội và các đồng chí chủ trì Phiên họp!

Kính thưa các vị đại biểu Quốc hội và đồng bào, cử tri cả nước!

Qua báo cáo của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các báo cáo thẩm tra của các cơ quan của Quốc hội, thảo luận tại Tổ, Hội trường và các phiên chất vấn của Quốc hội, các vị đại biểu Quốc hội với kinh nghiệm của mình đã có nhiều ý kiến phân tích, đánh giá, chia sẻ, đóng góp sâu sắc, trí tuệ, tâm huyết, sát thực tiễn với tinh thần xây dựng, trách nhiệm cao về tình hình kinh tế - xã hội (KTXH) của đất nước và việc thực hiện các Nghị quyết về giám sát chuyên đề, chất vấn của Quốc hội thời gian qua.

Hầu hết các ý kiến đánh giá cao sự vào cuộc quyết liệt của cả hệ thống chính trị, sự đồng hành của Quốc hội, sự nỗ lực chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, các cấp, các ngành, các địa phương và những kết quả quan trọng, khá toàn diện trên các lĩnh vực trong bối cảnh tình hình thế giới, trong nước có nhiều khó khăn, thách thức, góp phần củng cố, tăng cường niềm tin của Nhân dân với Đảng, Nhà nước và nâng cao uy tín, vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Cùng với việc khẳng định kết quả đạt được là cơ bản, nhiều vị đại biểu Quốc hội với tinh thần trách nhiệm cao đã đồng hành với Chính phủ, thẳng thắn chỉ ra những hạn chế, bất cập và đóng góp, gợi mở cho Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương những định hướng, giải pháp quan trọng, khả thi, sát thực tiễn trên tất cả các lĩnh vực.

Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xin trân trọng cảm ơn, lắng nghe và nghiêm túc tiếp thu ý kiến của các vị đại biểu Quốc hội và đồng bào, cử tri cả nước. Sau đây, thay mặt Chính phủ, tôi xin trân trọng báo cáo, làm rõ thêm một số vấn đề được các vị đại biểu Quốc hội và đồng bào, cử tri quan tâm.

1. Về cập nhật tình hình KTXH

Đầu kỳ họp, Chính phủ đã báo cáo Quốc hội về đánh giá tình hình, kết quả phát triển KTXH 9 tháng và dự báo cả năm 2023. Trong tháng 10, tình hình KTXH tiếp tục xu hướng tích cực, tháng sau cao hơn tháng trước, đạt được những kết quả quan trọng trên các lĩnh vực.

Lạm phát tiếp tục được kiểm soát; chỉ số giá tiêu dùng (CPI) bình quân 10 tháng tăng 3,2%. Khu vực công nghiệp phục hồi tích cực; chỉ số sản xuất công nghiệp (IIP) tháng 10 tăng 5,5% so với tháng trước và tăng 4,1% so với cùng kỳ.
Các khu vực nông nghiệp, dịch vụ tiếp tục tăng trưởng tốt; xuất khẩu nông sản 10 tháng đạt 43,08 tỷ USD; trong đó vừa bảo đảm vững chắc an ninh lương thực quốc gia, vừa xuất khẩu 7,12 triệu tấn gạo, trị giá 3,97 tỷ USD. Kim ngạch xuất, nhập khẩu tháng 10 đạt 61,6 tỷ USD, tăng 4,1% so với tháng trước; tính chung 10 tháng đạt khoảng 558 tỷ USD, xuất siêu 24,61 tỷ USD. Thu ngân sách nhà nước (NSNN) 10 tháng đạt 86,3% dự toán. Tổng vốn đầu tư nước ngoài đăng ký vào Việt Nam đạt 25,76 tỷ USD, tăng 14,7% so với cùng kỳ; vốn FDI thực hiện đạt 18 tỷ USD, tăng 2,4%. Giải ngân vốn đầu tư công đạt 56,74% kế hoạch, cao hơn 5,5% so với cùng kỳ (51,34%), số tuyệt đối cao hơn 104 nghìn tỷ đồng. Tuy nhiên, tình hình KTXH vẫn còn những hạn chế, bất cập; sản xuất kinh doanh tiếp tục gặp khó khăn; thị trường lao động, việc làm trong một số lĩnh vực suy giảm; tỷ lệ thất nghiệp trong thanh niên còn cao; thiên tai, bão lũ, sạt lở đất tiếp tục ảnh hưởng lớn đến khu vực miền Trung..., đúng như các vị đại biểu Quốc hội đã nêu.

Trong thời gian còn lại của năm 2023, Chính phủ tiếp tục chỉ đạo thực hiện quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp trên các lĩnh vực, vừa giải quyết những vấn đề trước mắt, vừa chuẩn bị cơ sở, tiền đề cho những năm tiếp theo, trong đó tập trung thúc đẩy các động lực tăng trưởng (đầu tư, tiêu dùng, xuất khẩu), các địa phương đầu tàu tăng trưởng; thực hiện các chính sách hỗ trợ tăng tổng cầu, nhất là các chính sách tài khoá, tiền tệ; tăng khả năng tiếp cận tín dụng, đất đai, mở rộng thị trường, đa dạng sản phẩm, chuỗi cung ứng; đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công; thu hút vốn đầu tư xã hội, đầu tư tư nhân và đầu tư nước ngoài; thúc đẩy phát triển mạnh công nghiệp, nhất là công nghiệp chế biến, chế tạo; đẩy mạnh phát triển thị trường trong nước và thúc đẩy xuất khẩu, tận dụng tốt cơ hội thị trường vào dịp cuối năm, lễ, Tết; bảo đảm ổn định giá cả, thị trường, nhất là những mặt hàng thiết yếu; đồng thời theo dõi sát, nắm chắc diễn biến tình hình quốc tế, trong nước, phản ứng chính sách kịp thời, linh hoạt, hiệu quả với những vấn đề mới phát sinh; nỗ lực phấn đấu đạt mức cao nhất các mục tiêu, chỉ tiêu kế hoạch năm 2023, trong đó tăng trưởng GDP đạt trên 5%, tạo đà cho việc thực hiện kế hoạch năm 2024.

2. Về rà soát, hoàn thiện pháp luật, cơ chế, chính sách, cải cách thủ tục hành chính, tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh

Đây là vấn đề rất quan trọng, góp phần khơi thông nguồn lực, hỗ trợ doanh nghiệp vượt qua khó khăn, thúc đẩy tăng trưởng, tạo việc làm, sinh kế cho người dân, bảo đảm đời sống cho người lao động, được Đảng, Nhà nước, Quốc

hội và đồng bào, cử tri cả nước đặc biệt quan tâm. Chính phủ tiếp tục chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương tập trung rà soát, phát hiện, xử lý kịp thời những bất cập, khó khăn, vướng mắc, cả về quy định pháp luật, cơ chế, chính sách và tổ chức thực hiện. Từ đầu nhiệm kỳ đến nay, đã tập trung triển khai nhiệm vụ này và cần phải đẩy mạnh hơn nữa trong thời gian tới. Tiếp tục đề xuất các cấp có thẩm quyền, ban hành kịp thời các chính sách tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, nhất là về tài khoá, tiền tệ, xử lý vướng mắc của các thị trường bất động sản, trái phiếu doanh nghiệp, hỗ trợ người lao động, cải cách thủ tục hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh...

Tuy nhiên, đúng như các vị đại biểu Quốc hội đã nêu, một số quy định pháp luật, cơ chế, chính sách không còn phù hợp, chậm được sửa đổi, bổ sung. Thủ tục hành chính đối với sản xuất kinh doanh, hoạt động của doanh nghiệp trên một số lĩnh vực còn phức tạp, rườm rà. Quy trình, thủ tục hành chính trong nội bộ của từng cơ quan và giữa các cơ quan có lúc, có nơi chưa đáp ứng yêu cầu. Việc phân cấp, phân quyền trong một số lĩnh vực còn vướng mắc về thể chế, nhất là đối với những vấn đề phát sinh mới... Nguyên nhân chủ yếu là do tình hình biến động nhanh, dẫn đến một số quy định pháp luật, cơ chế, chính sách chưa kịp sửa đổi, bổ sung đáp ứng yêu cầu thực tiễn; trong khi quy trình ban hành, sửa đổi, bổ sung còn qua nhiều khâu, nhiều cấp; kỷ luật, kỷ cương hành chính trong một số cơ quan, đơn vị, địa phương còn chưa nghiêm, trong đó người đứng đầu có lúc, có nơi chưa thực sự phát huy hết tinh thần trách nhiệm; còn tình trạng một bộ phận cán bộ, công chức né tránh, đùn đẩy trách nhiệm, sợ sai, chưa thực sự vì lợi ích chung...

Thời gian tới, Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương: (1) Tiếp tục rà soát, giải quyết vướng mắc pháp lý, nhất là về định giá đất, nhà ở, đất đai, bất động sản, quy hoạch, đấu thầu, đầu tư, xây dựng...; (2) Rà soát, đơn giản hóa điều kiện, quy định kinh doanh, quy trình thủ tục về thẩm định, phê duyệt các dự án đầu tư, xây dựng; các thủ tục hành chính liên quan trực tiếp đến người dân, doanh nghiệp; đẩy mạnh thực hiện Đề án 06; (3) Yêu cầu người đứng đầu các bộ, ngành, địa phương trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo và chịu trách nhiệm về công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, pháp luật, cải cách hành chính; động viên, khen thưởng và xử lý kỷ luật kịp thời, nghiêm minh theo quy định của Đảng, Nhà nước; (4) Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với phân bổ nguồn lực, nâng cao năng lực cấp dưới và tăng cường kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực, đề cao trách nhiệm người đứng đầu; phát huy tính chủ động, tích cực, sáng tạo của các cấp, các ngành, các địa phương; (5) Tiếp tục hoàn thiện quy định để khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung; đồng thời xử lý nghiêm các trường hợp né tránh, không phối hợp, đùn đẩy trách nhiệm, làm chậm, kém hiệu quả...

4. Về các dự án hạ tầng quan trọng ngành giao thông

Thực hiện các nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ đã quyết liệt chỉ đạo triển khai các dự án giao thông trọng điểm, quan trọng quốc gia (36 dự án với 83 dự án thành phần). Lãnh đạo Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương thường xuyên kiểm tra, trực tiếp chỉ đạo, đôn đốc, kịp thời tháo gỡ khó khăn, động viên, khích lệ các đơn vị thi công và người lao động "vượt nắng, thắng mưa", "xua tan dịch bệnh", làm việc "3 ca, 4 kíp", xuyên lễ, xuyên Tết, nỗ lực hết mình để hoàn thành, sớm đưa công trình vào sử dụng và đạt được những kết quả quan trọng, đáp ứng sự mong mỏi của người dân, doanh nghiệp; đồng thời qua đó tập trung chỉ đạo sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm để bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách. Tháo gỡ những vấn đề bất cập, vướng mắc kéo dài để khởi công, triển khai các dự án giao thông trọng điểm, như Cảng hàng không quốc tế Long Thành, sân bay Điện Biên, Vành đai 3 Thành phố Hồ Chí Minh, Vành đai 4 vùng Thủ đô Hà Nội và nhiều dự án đường bộ cao tốc khác.

Tuy nhiên, một số dự án còn chậm tiến độ, đội vốn, chia nhỏ gói thầu, chất lượng chưa đồng đều; việc triển khai gặp nhiều khó khăn, vướng mắc pháp lý, tổ chức thực hiện trong giải phóng mặt bằng, tái định cư, cung ứng nguyên vật liệu; một số đoạn, tuyến cao tốc chưa xây dựng đủ 4 làn xe, chưa có trạm dừng nghỉ, làn dừng khẩn cấp; hoàn trả đường dân sinh, hậu cần còn bất cập... Thực trạng này có nhiều nguyên nhân, trong đó đại dịch COVID-19 đã ảnh hưởng đến quá trình triển khai một số dự án; việc thực hiện thủ tục đầu tư còn chậm; chưa có quy chuẩn cho đường cao tốc; việc triển khai, quản lý, thi công, tư vấn, giám sát tại một số dự án còn hạn chế, bất cập, gây khó khăn, phiền hà cho người dân và doanh nghiệp...

Thời gian tới, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo tiếp tục thực hiện đồng bộ, hiệu quả các giải pháp: (1) Rà soát, sửa đổi, hoàn thiện các quy định pháp luật liên quan, nhất là về trình tự thủ tục đầu tư, thủ tục vốn ODA, bảo đảm nhanh, kịp thời, hiệu quả và linh hoạt; (2) Đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng, tái định cư; xử lý các khó khăn về đường gom, đường tránh, nút giao cho người dân; (3) Tháo gỡ ngay khó khăn, vướng mắc về nguồn nguyên vật liệu, đặc biệt là ở vùng đồng bằng sông Cửu Long; đồng thời, kiểm soát chặt chẽ biến động giá nguyên, vật liệu; (4) Sớm ban hành quy chuẩn đường cao tốc trong quý I/2024; rà soát, tính toán hợp lý, huy động nguồn lực đầu tư mở rộng 05 tuyến cao tốc phân kỳ đầu tư 2 làn xe và 07 tuyến chưa có làn dừng khẩn cấp; (5) Nâng cao năng lực, chất lượng của chủ đầu tư, nhà thầu, tư vấn gắn với tăng cường kiểm tra, giám sát... Phấn đấu đến cuối nhiệm kỳ hoàn thành mục tiêu ít nhất có 3.000 km đường bộ cao tốc theo Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng.

5. Về vấn đề bảo đảm an ninh năng lượng

Chính phủ đã tập trung chỉ đạo từ sớm, từ xa về việc cung ứng đủ điện, xăng dầu cho sản xuất kinh doanh và tiêu dùng của Nhân dân. Về cơ bản, an ninh năng lượng được đảm bảo; tuy nhiên trong năm nay đã xảy ra tình trạng thiếu điện cục bộ tại miền Bắc vào cuối tháng 5, đầu tháng 6 và thiếu xăng dầu trong năm 2022, đúng như các vị đại biểu Quốc hội đã nêu.

Mặc dù tổng công suất nguồn đạt trên 70 nghìn MW; nhu cầu thực tế chỉ cần khoảng 52 nghìn MW; nhưng do nhiều nguyên nhân khách quan, chủ quan đã dẫn đến tình trạng thiếu điện cục bộ khu vực miền Bắc, nhưng nguyên nhân chủ quan là chính, do nắm tình hình, xây dựng kế hoạch truyền tải, điều độ và khâu phân phối; trong đó việc đầu tư phát triển mạng lưới truyền tải, phân phối điện chưa được quan tâm đúng mức trong một thời gian dài; công tác điều độ điện lực có những hạn chế, bất cập; phân bổ nguồn điện nền giữa các vùng miền chưa hợp lý...

Chính phủ chỉ đạo kiên quyết đảm bảo giữ vững an ninh năng lượng quốc gia, bao gồm: (1) Khẩn trương ban hành Kế hoạch thực hiện Quy hoạch điện VIII; rà soát, hoàn thiện thể chế cho phát triển công nghiệp điện tái tạo theo tinh thần Nghị quyết số 55 của Bộ Chính trị;(2) Nâng cao hiệu quả các khâu truyền tải, điều độ và phân phối, trong đó đẩy nhanh tiến độ xây dựng đường dây 500 kV từ miền Trung ra miền Bắc; (3) Sớm hoàn thiện thị trường mua bán điện cạnh tranh, cơ chế mua bán điện trực tiếp, cơ chế khuyến khích phát triển nguồn điện áp mái tự sản, tự tiêu; (4) Triệt để tiết kiệm điện trong sản xuất kinh doanh và tiêu dùng; (5) Bảo đảm đủ xăng dầu cho sản xuất kinh doanh và tiêu dùng; (6) Tăng cường hợp tác quốc tế; đẩy mạnh chuyển đổi năng lượng xanh, sạch, công bằng gắn với cam kết quốc tế về bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

6. Về đào tạo nhân lực chất lượng cao gắn với phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp

Đây là yếu tố có ý nghĩa quyết định đến phát triển nhanh và bền vững, được Đảng, Nhà nước xác định là một trong ba khâu đột phá chiến lược, là quốc sách hàng đầu và đã đạt được những kết quả tích cực. Tuy nhiên vẫn còn những hạn chế, bất cập, như các vị đại biểu Quốc hội băn khoăn, trăn trở; trong đó cơ cấu, trình độ nhân lực chất lượng cao chưa đáp ứng yêu cầu, đặc biệt là đối với các ngành, lĩnh vực mới; thị trường khoa học công nghệ (KHCN) còn bất cập; chưa có nhiều sản phẩm thành công; các hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp chưa nhiều... Nguyên nhân chủ yếu là do một số quy định pháp luật, cơ chế, chính sách liên quan có nội dung còn chưa phù hợp với yêu cầu thực tiễn; đầu

tư từ NSNN, đầu tư của doanh nghiệp cho đào tạo nhân lực chất lượng cao và KHCN còn dàn trải, kém hiệu quả; chưa có cơ chế, chính sách đủ mạnh khuyến khích phát triển KHCN, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp, nhất là về thuế, tín dụng, nhân lực, hạ tầng; quy trình các khâu thanh toán, công tác quản lý nhà nước còn bất cập...

Thời gian tới, Chính phủ chỉ đạo tiếp tục triển khai đồng bộ, hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp: (1) Rà soát, hoàn thiện cơ chế, chính sách tạo đột phá phát triển nhân lực chất lượng cao, thu hút, trọng dụng nhân tài, nhất là đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học, lao động trình độ cao cả trong và ngoài nước; (2) Ưu tiên bố trí nguồn lực đào tạo nhân lực chất lượng cao cho các ngành, lĩnh vực mới nổi (như chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo, chíp bán dẫn, chuyển đổi năng lượng sạch, hydrogen...); (3) Thực hiện đồng bộ các giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, dạy nghề đáp ứng yêu cầu thị trường lao động và KHCN; (4) Xây dựng cơ chế đặc thù chấp nhận rủi ro trong nghiên cứu khoa học; nâng cao hiệu quả hoạt động của các quỹ phát triển KHCN; (5) Phát triển mạnh thị trường KHCN hiệu quả, hội nhập và bền vững; khẩn trương hình thành các sàn giao dịch công nghệ; có chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào KHCN; (6) Đẩy mạnh phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; phát huy hiệu quả Trung tâm Đổi mới sáng tạo quốc gia (NIC)...

7. Về giải quyết tình trạng thiếu thuốc, trang thiết bị, vật tư y tế, các bệnh viện chậm tiến độ

Năm 2022, tại một số cơ sở y tế công lập đã xuất hiện tình trạng thiếu thuốc, trang thiết bị, vật tư y tế; vào bệnh viện phải mua thuốc ngoài, thanh toán bảo hiểm y tế khó khăn, ảnh hưởng đến công tác khám chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe Nhân dân; tình trạng quá tải bệnh viện chưa được khắc phục hiệu quả. Nguyên nhân chủ yếu là do đại dịch COVID-19 dẫn đến đứt gãy chuỗi cung ứng; các bất cập trong quy định về đăng ký, đấu thầu, mua sắm; còn có tâm lý e ngại, sợ sai tại một số cơ quan, cơ sở y tế; đầu tư phát triển cơ sở khám chữa bệnh còn hạn hẹp...

Với tinh thần bảo vệ, chăm sóc sức khoẻ Nhân dân là trên hết, trước hết, Chính phủ đã trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung các luật về đấu thầu, giá, khám bệnh, chữa bệnh và các nghị quyết cho phép gia hạn giấy đăng ký lưu hành đối với thuốc hết hiệu lực lưu hành; ban hành Nghị quyết về bảo đảm thuốc, trang thiết bị y tế; chỉ đạo tháo gỡ vướng mắc, khó khăn trong hoạt động đấu thầu, mua sắm thuốc và thanh toán bảo hiểm y tế. Đến nay, tình trạng thiếu thuốc, trang thiết bị, vật tư y tế từng bước được xử lý hiệu quả, trong đó bảo đảm đủ các loại thuốc thiết yếu, phổ biến. Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ đã thành lập Tổ công

tác và yêu cầu khẩn trương xây dựng, triển khai phương án giải quyết những vấn đề tồn đọng của 2 dự án Bệnh viện Việt Đức và Bệnh viện Bạch Mai cơ sở 2.

Thời gian tới, Chính phủ tập trung chỉ đạo: (1) Trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung các Luật Dược, Luật Bảo hiểm y tế và xây dựng, trình Quốc hội sớm ban hành Luật Trang thiết bị y tế để giải quyết các vấn đề thuốc, trang thiết bị, vật tư y tế và bảo hiểm y tế một cách căn cơ, có hệ thống, bảo đảm hiệu quả; (2) Yêu cầu các bộ, ngành, địa phương theo thẩm quyền tiếp tục khẩn trương rà soát, sửa đổi các quy định pháp luật để tháo gỡ vướng mắc, bất cập trong mua sắm, đấu thầu, đàm phán giá thuốc, bảo đảm công khai, minh bạch; (3) Thúc đẩy phát triển mạnh ngành công nghiệp dược, trang thiết bị y tế; (4) Tập trung xây dựng cơ sở y tế mới góp phần giảm quá tải bệnh viện, nâng cao chất lượng khám chữa bệnh; (5) Chú trọng đào tạo, phát triển nhân lực ngành y tế, có chính sách đãi ngộ, trọng dụng, tôn vinh và phát huy vai trò của đội ngũ y bác sĩ, nhân viên y tế.

8. Về các chỉ tiêu dự kiến khó đạt kế hoạch

Như Chính phủ đã báo cáo Quốc hội, dự kiến có 05 chỉ tiêu khó đạt kế hoạch đề ra, gồm: (1) Tốc độ tăng tổng sản phẩm trong nước (GDP); (2) GDP bình quân đầu người; (3) Tỷ trọng công nghiệp chế biến, chế tạo trong GDP; (4) Tốc độ tăng năng suất lao động xã hội; (5) Tỷ trọng lao động nông nghiệp trong tổng lao động xã hội.

Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tốc độ tăng GDP dự kiến không đạt kế hoạch đề ra là do tác động, ảnh hưởng nặng nề từ bên ngoài và những hạn chế, bất cập từ bên trong, sản xuất kinh doanh gặp nhiều khó khăn, trong khi nước ta là nước đang phát triển, nền kinh tế đang trong quá trình chuyển đổi, xuất phát điểm thấp, quy mô còn khiêm tốn, độ mở lớn, sức chống chịu và khả năng cạnh tranh còn hạn chế.

Tốc độ tăng trưởng GDP không đạt mục tiêu là một yếu tố quan trọng dẫn đến các chỉ tiêu khác như GDP bình quân đầu người, tốc độ tăng năng suất lao động xã hội cũng không đạt được mục tiêu đề ra. Lĩnh vực công nghiệp chế biến, chế tạo chịu ảnh hưởng nặng nề từ thị trường quốc tế, tính chung 10 tháng chỉ đạt 0,5% tăng trưởng, dẫn đến chỉ tiêu tỷ trọng công nghiệp chế biến, chế tạo trong GDP thấp hơn mục tiêu đề ra. Bên cạnh đó, áp lực cắt giảm việc làm do sản xuất kinh doanh khó khăn tạo ra sự chuyển dịch lao động sang khu vực nông nghiệp, dẫn đến tỷ lệ lao động nông nghiệp trong tổng lao động có việc làm khoảng 26,9%, khó đạt mục tiêu đặt ra (26,2%).

Thời gian tới, Chính phủ chỉ đạo tập trung thực hiện quyết liệt, hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp: (1) Tiếp tục ưu tiên thúc đẩy các động lực tăng trưởng (đầu tư, tiêu dùng, xuất khẩu); tập trung phát triển mạnh thị trường trong nước; mở rộng xuất khẩu; (2) Đẩy mạnh hơn nữa giải ngân vốn đầu tư công, đồng thời tăng cường thu hút các nguồn vốn đầu tư xã hội, đầu tư tư nhân, đầu tư nước ngoài; (3) Tập trung tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, nhất là mở rộng thị trường, kiên quyết cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính, quy định kinh doanh không cần thiết, làm tăng chi phí tuân thủ cho người dân và doanh nghiệp; (4) Đẩy mạnh phát triển sản xuất công nghiệp, nhất là công nghiệp chế biến, chế tạo, các ngành, lĩnh vực mới nổi và công nghiệp hỗ trợ; (5) Thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế gắn với chuyển đổi mô hình tăng trưởng theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu nội ngành nông nghiệp; (6) Tập trung đầu tư phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại, thúc đẩy liên kết vùng, phát huy vai trò của 6 vùng KTXH, tạo các động lực mới cho phát triển nhanh, bền vững.

9. Về tăng năng suất lao động xã hội

Năng suất lao động xã hội (được tính bằng GDP/tổng số lao động làm việc bình quân trong nền kinh tế) là một trong những thước đo quan trọng đánh giá trình độ phát triển kinh tế của một quốc gia. Trong nhiều năm qua, năng suất lao động xã hội của Việt Nam tăng trưởng liên tục và cao hơn so với bình quân của khu vực, thế giới. Tuy nhiên, chỉ tiêu này vẫn chưa đạt mục tiêu Quốc hội đề ra.

Thực trạng này có nhiều nguyên nhân, trong đó nguyên nhân trực tiếp là do tăng trưởng GDP không đạt mục tiêu đề ra; đồng thời, do đại dịch COVID-19, nhu cầu quốc tế suy giảm dẫn đến sự chuyển dịch lao động từ các khu vực công nghiệp, dịch vụ có năng suất lao động cao hơn sang khu vực nông nghiệp, khu vực phi chính thức có năng suất lao động thấp hơn và tình trạng làm việc tạm thời, lao động bán thời gian tăng lên. Trong khi đó, chất lượng nguồn nhân lực và trình độ KHCN còn hạn chế; năng lực quản trị doanh nghiệp, quản lý lực lượng lao động còn bất cập và một số nguyên nhân khác cũng đã ảnh hưởng đến tốc độ tăng năng suất lao động xã hội trong thời gian qua.

Thời gian tới, Chính phủ tập trung chỉ đạo: (1) Thực hiện đồng bộ, hiệu quả các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nhất là khu vực công nghiệp gắn với chuyển dịch cơ cấu lao động, đặc biệt là thu hút lao động nông nhàn, phi chính thức sang các khu vực công nghiệp và dịch vụ; (2) Đẩy mạnh cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng dựa vào KHCN, đổi mới sáng tạo và nguồn nhân lực chất lượng cao; phát triển kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, thương mại điện tử, các ngành,

lĩnh vực mới nổi; sớm hoàn thiện, ban hành Chương trình quốc gia về tăng năng suất lao động; (3) Tạo bước chuyển biến thực chất trong đào tạo đại học và đào tạo nghề; nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng nguồn nhân lực; hoàn thiện hệ thống thông tin thị trường lao động, phát triển các sàn giao dịch việc làm, kết nối cung cầu lao động; (4) Tập trung đầu tư hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại, nhất là hệ thống hạ tầng giao thông, hạ tầng số, hạ tầng đô thị, hạ tầng xã hội về giáo dục, y tế...; (5) Phát triển mạnh thị trường KHCN, phát huy hiệu quả các quỹ về KHCN; thúc đẩy đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và các trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo quốc gia; (6) Tăng cường hợp tác quốc tế, nhất là về đào tạo nguồn nhân lực; hợp tác chặt chẽ với các quốc gia, tổ chức quốc tế, doanh nghiệp để tranh thủ các nguồn lực về vốn, công nghệ, quản trị quốc gia; qua đó góp phần thúc đẩy nâng cao năng suất lao động xã hội, khả năng cạnh tranh và tiềm lực kinh tế của đất nước.

Thưa các vị đại biểu Quốc hội!

Thay mặt Chính phủ, tôi xin trân trọng báo cáo giải trình về một số vấn đề được nhiều vị đại biểu Quốc hội và đồng bào, cử tri cả nước quan tâm. Trong đó, có những vấn đề đã được tập trung chỉ đạo xử lý và có kết quả cụ thể; nhưng cũng có những vấn đề cần phải tiếp tục nghiên cứu, có giải pháp phù hợp, hiệu quả để tập trung khắc phục trong thời gian tới. Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, đóng góp ý kiến của các vị đại biểu Quốc hội và đồng bào, cử tri cả nước.

Sau đây, tôi xin trả lời chất vấn của các vị đại biểu Quốc hội.

Xin trân trọng cảm ơn Quốc hội!